Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы
Югары Ырга авыл җирлеге Советы

КАРАР № 15

Югары Ырга ав.   7 нче июль, 2023 ел

Татарстан Республикасы Балык бистәсе муниципаль районы Югары Ырга авыл җирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, “Татарстан Республикасында җирле үзидарә турында” 2004 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы “Югары Ырга авыл җирлеге” муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Олы Солтан авыл   җирлеге Советы карар бирә:

1. Татарстан Республикасы Балык бистәсе муниципаль районы Югары Ырга авыл җирлеге Советы депутаты статусы турында Нигезләмәне расларга.
2. Карарны Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Югары Ырга авыл җирлегенең түбәндәге адрес буенча урнашкан махсус мәгълүмат стендында: Татарстан Республикасы, Балык Бистәсе районы, Югары Ырга авылы, М.Җәлил урамы, 18 нче йорт һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында һәм http://pravo.tatarstan.ru. веб-адресы буенча “Интернет” мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге “Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталы”ында урнаштырырга.
3. Әлеге карар рәсми рәвештә басылып чыккан көннән үз көченә керә.
4. Карарның үтәлешенә контрольлек итүне үземнең җаваплылыкта калдырам

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Югары Ырга   авыл   җирлеге Башлыгы   Р.Н.Багаутдинов

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль районы
Югары Ырга авыл җирлеге Советының
2023 елның 7 июлендәге 15 номерлы
карарына Кушымта

Татарстан Республикасы Балык бистәсе муниципаль районы Югары Ырга авыл җирлеге Советы депутаты статусы турында
Нигезләмә

Әлеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Балык бистәсе муниципаль районы Югары Ырга авыл җирлеге Советы депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутатның үз вәкаләтләрен башкаргандагы төп хокукый һәм социаль гарантияләрен билгели.

1 маддә. Татарстан Республикасы Балык бистәсе муниципаль районы Югары Ырга авыл җирлеге Советы депутаты статусының хокукый нигезе.

1. Татарстан Республикасы Балык бистәсе муниципаль районы Югары Ырга авыл җирлеге Советы депутаты (алга таба - депутат) статусы, Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнары, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары, « Югары Ырга авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге уставына (алга таба - Җирлек Уставы) тәңгәлләштереп , әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.
2. Җирле үзидарә органнары депутатка үзенең хокук һәм бурычларын нәтиҗәле үтәү өчен шартлар тудыра.

2 маддә. Депутатның вакәләтләре срогы.

1. Депутатның вакәләтләре ул сайланган көннән башлана һәм, әлеге нигезләмәнең 3 маддәсендә каралган очраклардан тыш, Татарстан Республикасы Балык бистәсе муниципаль районы Югары Ырга авыл җирлеге Советы (алга таба - Җирлек Советы) яңа чакырылышта эшли башлаган көннән тукталыла.
2. Депутатның вакәләтләре срогы, «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законына тәңгәлләштерелеп, Җирлек Уставы белән билгеләнә

3 маддә. Депутатның вакәләтләре срогыннан алда туктатылу.

1. Депутатның вакәләтләре срогыннан алда түбәндзгн очракларда туктатыла:
1) үлемү;
2) үз теләге белән китү;
3) суд нигезендә эшкә сәләтсез яки өлешчә сәләтсез дип табылганда;
4) суд нигезендә хәбәрсез югалган яки үлгән дип табылганда;
5) аңа карата судның гаепләү карары үз көченә кергәч;
6) Россия Федерацисе чикләреннән даими яшәү өчен чыккач;

7) Россия Федерациясе гражданлыгын яки гражданлыгын туктаткан Россия халыкара килешүендә катнашучы чит ил дәүләтеЧит ил гражданының җирле үзидарә органына сайланырга хокукы бар, чит илнең гражданлыгы (бодандыгы) яки яшәү ризалыгы яки Россия Федерациясенең халыкара килешүе нигезендә чит ил гражданының чит ил дәүләте территориясендә даими яшәү хокукын раслаган башка документ Россия Федерациясе халыкара килешүендә башкача каралмаса, җирле үзидарә органнарына сайлана;

8) сайлаучылар чакыртып алу;
9) җирле үзидарә вәкаләтләренең иртә туктатылуы;
10) хәрби хезмәткә яки аны алыштыручы альтернатив гражданлык хезмәтенә чакырылу;
11) «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы нигезендә кертелгән чикләүлә үтәлмәгән очракта;

12) «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы һәм башка федераль законнар нигезендә каралган башка очракларда;

13) Җирлек башлыгы, муниципаль район кысаларында торак пунктның вәкиллекле органы депутаты вәкаләтләре туктатылганда;
14) Депутатның алты ай дәвамында рәттән район Советы утырышларында сәбәпсез катнашмаган очракта.

2. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында Җирлек Советы карары, вәкаләтләрне иртә туктату өчен нигез булган сәбәпләр килеп чыкканнан соң 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, һәм бу нигез Җирлек Советы утырышлары арасында барлыкка килсә - мондый нигез чыккан көннән соң өч айдан да соңга калмыйча, кабул ителә.

3. Әгәр Татарстан Республикасы Рәисе депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктатырга дигән гариза белән мөрәҗәгат итсә, депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктатырга сәбәп булып, Җирлек Советына әлеге гариза кергән көн санала.

4 маддә. Депутатның таныклыгы һәм күкрәк билгесе.

1. Депутатның төп документ булып торучы, аның шәхесен һәм Җирлек Советы депутаты вәкаләтләрен раслаучы таныклыгы, шулай ук үз вәкаләтләре срогы дәвамында кулланыла торган күкрәк дилгесе бар.

2. Депутатның таныклыгы һәм күкрәк билгесе турында Нигезләмә район Советы тарафыннан раслана.

.

5 маддә. Депутатның үз вәкаләтләрен үтәү шартлары.

1. Депутат, Җирлек Уставында крарлган очраклардан тыш, үзенең депутатлык эшчәнлеген азат ителмәгән нигездә төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт бурычларын үтәү белән берләштерә.

6 маддә. Депутат эшчәнлеге формасы

1. Депутат эшчәнлеге формалары булып тора:

а) Җирлек Советы утырышларында катнашу;
б) Җирлек Советы комиссияләре эшендә катнашу;
в) Җирлек Советына Җирлек Советыкарарлары проектларын крарау өчен кертү;
г) депутат таләпләрен кертү;
д) депутат мөрәҗәгатьләрен җиткерү;
е) дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына, иҗтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазифаи затларына тәкъдимнәр ткертү;

ж) гражданнарның хокукларын бозуны кичекмәстән туктату буенча чаралар күрүне таләп итеп, тиешле вазифаи затларга мөрәҗәгать итү;
з) сайлаучылар белән эшләү;
и) депутат берләшмәләре фракцияләре һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу, территориаль иҗтимагый үзидарә оештыруда катнашу.

2. Депутатның эшчәнлеге, Федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Җирлек Уставында, җирлек Советы Регламентында, башка муниципаль актларда каралганча, башка формаларда да башкарыла ала.

7 маддә. Депутатның Җирлек Советы утырышларында катнашуы

1. Депутат Җирлек Советы утырышларында шәхсән катнаша.
2. Депутат җирлек советы утырышларын үткәрү вакыты һәм урыны, карауга кертелә торган мәсьәләләр турында вакытында хәбәр ителә, шулай ук җирлек Советы Регламентына ярашлы рәвештә әлеге мәсьәләләр буенча барлык кирәкле материалларны ала.
3. Җирлек Советы утырышында катнаша алмаган очракта, депутат бу хакта алдан ук җирлек советына хәбәр итә.

4. Депутат хокуклы:
1) комиссиядә һәм җирлек советында тиешле вазифаларга сайларга һәм сайланырга;
2) Җирлек Советына карау өчен сораулар тәкъдим итәргә;
3) Җирлек Советы тарафыннан төзелә торган органнарны формалаштыру мәсьәләләре һәм Җирлек Советы тарафыннан сайлана торган (билгеләнә торган, килештерелә торган) вазифаи затлар кандидатуралары буенча фикер белдерергә;
4) хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә Җирлек Советына хокукый актлар проектларын кертергә;
5) көн тәртибе буенча карала торган мәсьәләләрне карау һәм аларның асылы, карарлар проектларына һәм Җирлек Советының башка актларына төзәтмәләр кертү буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертү;
6) Җирлек Советы утырышында җирлек Советына хисап биргән яки контрольдә торкан теләсә кайсы органның яки вазифаи затның чираттан тыш хисабын яки мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә
7) Җирлек Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә бәхәсләрдә катнашу
8) җирлек Советы утырышларында, аның фикеренчә, иҗтимагый әһәмияткә ия булган гражданнарның мөрәҗәгатьләрен игълан итәргә
9) үз тәкъдимнәреңне нигезләү һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясау, белешмәләр һәм аңлатмалар бирү;
10) Җирлек Советы утырышлары протоколларының эчтәлеге белән танышу

5. Депутатның Җирлек Советы утырышында әйтелгән тәкъдимнәре һәм искәрмәләре Җирлек Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 маддә. Депутатның Җирлек Советының даими һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашуы

1. Депутат, үзе әгъза булган, Җирлек Советы комиссияләре эшендә шәхсән катнаша, тәкъдимнәр кертә, каралган мәсьәләләрне тикшерүдә һәм карарлар кабул итүдә катнаша.
2. Депутат, үзе әгъза булмаган, комиссияләр эшендә катнаша, тәкъдимнәр кертә, каралган мәсьәләләрне тикшерүдә һәм киңәшмә тавышы хокукы белән карарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 маддә. Депутатның җирлек Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә катнашуы.

1. Депутат җирлек Советы һәм аның комиссияләренең компетенциясе чикләрендә бирелгән йөкләмәләрен үтәргә тиеш.
2. Җирлек советы яки аның комиссияләре йөкләмәсе буенча депутат Җирлек Советы карарларының җирле үзидарә органнары һәм вазифаи затлары, оешмаларның муниципаль образ чикләрендә булган оештыру-хокукый формаларына һәм милек формаларына карамастан үтәлешен тикшерүдә катнаша.
3. Бу йөкләмәне үтәү нәтиҗәләре турында депутат җирлек Советына яки аның комиссиясенә хәбәр итә.

10 маддә. Депутат таләбе.

1. . Җирлек Советы утырышларында депутат җирле үзидарә органнарына, җирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, Җирлек Советы тарафыннан оештырыла торган яки сайлана торган башка органнар җитәкчеләренә, Җирлек территориясендә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр җитәкчеләренә, аларның компетенцияләренә караган, сораулар белән мөрәҗәгать итә ала.
2. Депутат таләбе – ул Җирлек Советы карары белән депутат таләбе дип саналган депутат мөрәҗәгате. Депутат таләбе турындагы мөрәҗәгать депутат яки депутатлар группасы тарафыннан язма рәвештә кертелә һәм, Җирлек Советы Регламентларында каралган тәртипә, Җирлек Советы утырышында игълан ителә.
3. Депутат таләбе җибәрелгән Җирле үзидарә органы, вазыйфаи зат, муниципаль предприятиеләр яки учреждениеләр җитәкчесе, таләпне алгач, 15 көннән соң яки Җирлек Советы тарафыннан билгеләнгән башка срокта язма рәвештә җавап бирергә мәҗбүр. Җавапны депутат таләбе җибәрелгән орган җитәкчесе, вазыйфаи кеше, муниципаль предприятие яки учреждениесе җитәкчесе яки аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы кеше имзаларга тиеш.
4. Сорау инициаторы сорауда куелган мәсьәләләрне карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында сорау инициаторына алдан, ләкин мәсьәләне карау көненә өч көннән дә ким булмаган вакытта хәбәр ителә.
5. Җирлек Советы җирле үзидарә органын, җирле үзидарә органының вазыйфаи затын, муниципаль предприятие яки учреждение җитәкчеләрен Җирлек Советы билгеләгән срокка депутат таләбе буенча кабул ителгән карарны үтәү турында язма җавап бирергә мәҗбүр итәргә хокуклы.

11 маддә. Депутат мөрәҗәгате.

Депутатның дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына, күрсәтелгән органнарның вазыйфаи затларына, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр җитәкчеләренә, муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан оешмаларга һәм иҗтимагый берләшмәләргә, аларның компетенциясенә керүче мәсьәләләр буенча, депутат эшчәнлегее белән бәйле мәсьәләләр турында белешмә алу максатларында, язма формада мөрәҗәгате депутат мөрәҗәгате дип санала.

Депутат мөрәҗәгате депутат бланкасында тутырыла һәм депутатның үзе тарафыннан шәхсән җибәрелә.

Дәүләт хакимияте органнарының, җирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, аларның оештыру-хокукый формасына карамастан оешмалар һәм иҗтимагый берләшмәләр тарафыннан депутатлык мөрәҗәгатьләрен карау гамәлдә булган законнарда билгеләнгән тәртип һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

Депутатлык мөрәҗәгатенә җавап мөрәҗәгатьтә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча булырга тиеш һәм мөрәҗәгать җибәрелгән вазыйфаи кеше яки аңа вәкаләтле кеше тарафыннан имзаланырга тиеш.

12 маддә. Депутатның сайлаучылар белән мөнәсәбәте.

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр коллективлары, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар белән элемтәдә тора.
2. Депутат сайлаучыларның мөрәҗәгатьләрен карый, гражданнарны кабул итә, дәүләт хакимиятенең тиешле органнарына, җирле үзидарә органнарына һәм иҗтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.
3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакүләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлеге турында мәгълүмат бирә
4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү чараларын күрә:

1) алардан килгән тәкъдимнәрне, шикаятьләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә алардагы мәсьәләләрне дөрес хәл итүгә ярдәм итә;
2) гражданнарны кабул итә;
3) җәмәгать фикерен өйрәнә һәм кирәк булса, дәүләт хакимиятенең тиешле органнарына, җирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды эчендәге территорияләрдә уздырыла, аларның исемлеге һәм бирү тәртибе Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнгән.
6. Депутатның сайлаучылар белән җәмәгать чарасы формасындагы очрашулары Россия Федерациясенең җыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, йөрешләр һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә уздырыла.

13 маддә. Депутатның депутат төркемендә катнашуы.

1. Җирлек Советы депутаты уртак эшчәнлек һәм карала торган мәсьәләләр буенча позиция белдерү өчен оештырыла торган депутатлар фракциясе яки төркем составына керергә хокуклы.
2. Фракцияләр һәм башка депутатлар берләшмәләрен төзү, теркәү һәм эшчәнлеге тәртибе Җирлек Советы Регламенты белән билгеләнә.

14 маддә. Депутатның җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат аның Җирлек Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэмин итә торган хокукларның тулысынча ия.
2. Җирлек Советы депутатның сайлау округында, Җирлек Советында эшләүе турында Район Советының Җирлек Советының карарларын һәм йөкләмәләрен үтәү турында хәбәрен тыңларга хокуклы.
3. Җирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтә, депутатка җирле үзидарә органнарының эшчәнлеге, икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәү барышы, депутатның тәнкыйть искәртмәләре һәм тәкъдим итүләре буенча кабул ителгән чаралар турында хәбәр итәләр, депутатка законнарны, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллек органнарының эш практикасын, җәмәгать фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15маддә. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул ителү хокукы

1. . Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча җирле үзидарә органнарының, предприятиеләрнең, оешмаларның, муниципаль милек формалары учреждениеләренең вазыйфаи затлар тарафыннан Җирлек территориясендә чираттан тыш кабул ителү хокукыннан файдалана.

15 маддә. Депутатның мәгълүмат алуга һәм таратуга хокукы

1. Депутат җирле үзидарә органнарынан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан аның депутатлык эшчәнлеге белән бәйле мәгълүмат алу хокукына ия

17 маддә. Депутат вазыйфалары

1. Депутат тиеш:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, Федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары, җирлек уставы, башка муниципаль хокукый актларны сакларга;
2) гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәэмин итәргә;
3) даими рәвештә, айга бер тапкырдан да сирәгрәк булмаганча, сайлаучыларны кабул итәргә;
4) гражданнарның, оешмаларның оештыру-хокукый формасына, иҗтимагый берләшмәләренә, дәүләт хакимияте органнарына, җирле үзидарә органнарына карамастан, мөрәҗәгатьләрен вакытында карарга һәм аларга үз компетенциясе чикләрендә җавап бирергә тиеш;
5) сайлаучылар алдында турыдан-туры очрашуларда елына бер тапкыр хисап бирергә;
6) вәкаләтләрне гамәлгә ашыру белән бәйле чикләүләрне үтәргә
7) "Коррупциягә каршы тору турында" 2008 елның 25 декабрендәге № 273-ФЗ Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләрне, тыюлыкларны үтәү, вазыйфаларны үтәргә;
8) әхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;
9) дәүләт һәм канун тарафыннан сакланучы башка серне саклап калырга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру сәбәпле аңа билгеле булган гражданнарның шәхси тормышын, намусына тәэсир иткән мәгълүматларны сакларга.
10) ел саен хисап финанс елыннан соң киләсе елның 1 апреленнән дә соңга калмыйча, Россия Федерациясе субъектының закон чыгару органы депутатлары тарафыннан тәкъдим ителә торган керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләр турындагы мәгълүматларның дөреслеген контрольдә тоту буенча Россия Федерациясе субъектының закон чыгару органы комиссиясенә тапшырырга тиеш (алга таба - комиссия), үз керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләре турында мәгълүматлар, шулай ук хатыны (ире) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мөлкәте һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләре турында мәгълүматлар. Үз вәкаләтләрен төп эшчәнлегеннән аерылмыйча гамәлгә ашыручы Депутат, депутат итеп сайланганнан соң дүрт ай эчендә, аңа вакантлы депутат мандаты тапшырылганнан соң, керемнәр, мөлкәт һәм мөлкәт характерындагы йөкләмәләр турында күрсәтелгән мәгълүматларны тапшыра. «Дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль законның 3 статьясындагы 1 өлешендә каралган очракларда үз вәкаләтләрен төп эшчәнлегеннән аерылмыйча гамәлгә ашыручы Депутат Россия Федерациясе законнары нигезендә керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турында мәгълүмат бирә. Әгәр хисап чоры дәвамында «дәүләт Вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен контрольдә тоту турында» 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы Федераль законның 3 статьясындагы 1 өлешендә каралган килешүләр, аларның гомуми суммасы әлеге затның һәм аның хатыны (хатыны) хисап чорына кадәрге соңгы өч елдагы гомуми кеременнән артып китсә, депутат бу хакта Комиссияне Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнгән тәртиптә.
2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Җирлек уставы һәм башка муниципаль хокукый актлар белән йөкләнгән башка бурычларны үти.

18 маддә. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыру белән бәйле чикләүләр

1. Үз вәкаләтләрен даими нигездә гамәлгә ашыручы депутат хаклы түгел:
1) эшкуарлык эшчәнлеге белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгыльләнергә;
2) коммерцияле яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очраклардан тыш:
а) сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән җирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган беренчел профсоюз оешмасының сайланма органы буларак түләүсез нигездә катнашу, башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш кооперативларының, гараж кооперативларының, күчемсез милек хезмәтләре, гараж кооперативлары, күчемсез милек ияләре ширкәтләре съездлары (конференцияләре) яки гомуми җыелышларыда катнашу.
б) коммерцион булмаган идарәдә түләүсез нигездә катнашу (сәяси фирка, һөнәри берлек органы, шул исәптән җирле үзидарә органында төзелгән беренчел профсоюз оешмасы сайлау органы буларак

идарә итүдә катнашудан тыш), муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында, Татарстан Республикасы законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәр итү белән башка иҗтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының съездында (конференциясендә) яки гомуми җыелышында катнашу;

в) Республика Муниципаль берәмлекләр Советы ассоциациясендә, муниципаль берәмлекләрнең башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә муниципаль мәнфәгатьләрне түләүсез нигездә тәкъдим итү;

г) оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә, оештыручы (акционер, катнашучы) - муниципаль берәмлек, муниципаль берәмлек исеменнән оешманы оештыручы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен яки муниципаль милектә булган акцияләрне (устав капиталындагы өлешләрне)идарә итү тәртибен билгеләүче муниципаль хокукый актларга ярашлы рәвештә, муниципаль мәнфәгатьләрне түләүсез нигездә тәкъдим итү

д) федераль законнарда каралган башка очракларда;

3) укыту, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлектән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыльләнү. Шул ук вакытта укыту, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек алып бару, әгәр Россия Федерациясенең халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, чит ил дәүләтләре акчасына гына финанслана алмый;

4) әгәр Россия Федерациясе халыкара килешүендә яки Россия Федерациясе законнарында каралмаса, идарә органнары, попечительлек яки күзәтчелек советлары, чит ил коммерциясе булмаган хөкүмәт оешмалары һәм аларның Россия Федерациясе территориясендә эшләүче структуралык бүлекчәләре составына керү

2. Вәкаләтләрне даими нигездә гамәлгә ашыручы депутат гражданнар административ яки җинаять эшләре яки административ хокук бозу турында эшләр буенча яки вәкил буларак катнаша алмый.

19 маддә. Депутат этикасы

1. Депутат закон нормаларын, этика һәм мораль нормаларын үтәргә тиеш, шул исәптән:
1) Җирлек Советы утырышларында билгеләнгән дисциплина һәм регламенныт үтәргә;
2) башкаларның фикеренә сабырлык һәм хөрмәт күрсәтү, депутатлык вәкаләтләрен башкару сәбәпле мөнәсәбәтләргә керә торган башка депутатларга, вазыйфаи затларга һәм гражданнарга хөрмәтсез мөнәсәбәтне күрсәтмәскә;
3) депутатлык эшчәнлеге белән бәйле булмаган максатларда, әгәр бу мәгълүматлар дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яки канун тарафыннан саклана торган башка серне тәшкил итсә, депутатлык вәкаләтләрен үтәүгә бәйле булган мәгълүматларны таратмаска һәм кулланмаска.
4) җирле үзидарә органнары эшендә катнашудан баш тартырга һәм җирле үзидарә органнарының, оешмаларның, вазыйфаи затларның, муниципаль хезмәткәрләрнең һәм гражданнарның эшчәнлегенә шәхси яки аның якын туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл итүдә депутат статусын кулланмаска.
5) депутатлык бурычларын объективаль үтәүдә шик тудырырга мөмкин булган гамәлләрдән, гаризалардан, сакланырга, шулай ук аның абруйына яки Җирлек Советының абруйына зыян китерергә мөмкин булган конфликтлы хәлләрдән качарга.
6) үтәү вакытында башкарганда шәхси кызыксыну барлыкка килгәч
мәнфәгатьләр конфликтына китерә яки китерә ала торган бурычлар бу хакта поселок советына, поселок Советы карары белән расланган тәртиптә хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр конфликтына юл куймауга юнәлдерелгән карарларын үтәргә;
7) Җирлек Советы билгеләгән җәмәгать чыгышлары кагыйдәләрен үтәргә.

3. Депутатлык этикасы бозылган очракта, Җирлек Советы кушуы буенча депутатның хәрәкәте турында мәсьәлә тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 маддә. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутатлык эшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре законнар, Җирлек Уставы белән Җирлек Советының муниципаль норматив хокукый актлары белән билгеләнә..
2. Депутат хокуклары гарантияләре, аларны җинаять яки административ җаваплылыкка тартканда, тоткарлаганда, кулга алуда, тентүдә, сорау алуда, аларга карата башка җинаять-процессуаль һәм

административ-процессуаль гамәлләр башкарганда, шулай ук депутатка, алар билгән торак һәм (яки) хезмәт бинасы, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, алар кулланган элемтә чаралары, аларга караган документлар карата оператив-эзләү чаралары үткәргәндә, федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат җинаять яки административ җаваплылыкка җәлеп ителә алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан федераль закон тарафыннан җаваплылык күрсәтелгән җитәкчелек рәвештә рөхсәт ителгән, яки башка хокук бозулар булган очракларга таралмый.